

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Telegrafulu Român eșe Duminec'a si Joi'a, la fie-care două septemani cu adașnulu Foisioiei. — Prenumeratiunea se face in Sibiu la espeditura foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori fiancate, adresate cătra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sibiu este pre anu 7 fl. v. a., iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50 cr.

Nr. 55.

ANULU XXV.

Sibiu 1426 Iuliu 1877.

Pentru celelalte pârți ale Transilvaniei si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl., iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a.; Pentru strainetate pre anu 12 fl., pre o jumetate de anu 6 fl. v. a.
Inseratele se platescu pentru antai'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Resbelulu.

Sibiu, 13/25 Iuliu.

In actiunile beligerantiloru a intratu o pauza. Acésta pauza sa o folosimu pentru a ne orientá despre positiunile armatelor.

Armat'a rusa s'a impartitu in patru despartieminte mari. Corpulu XIV cu pârți din corpulu VII sub comand'a generalului Zimmermann a trecutú Dunarea pe la Macinu, a ocupatu Cernavod'a si mergu spre quadrilaterulu Silistria, Varn'a, Siuml'a, Rusciucu. Aceste două corpuri forméza aríp'a stânga. Corpulu XII si XIII sub comand'a Marelui principe mostenitoriu, asediaza Rusciuculu. Pârți, din corpurile VII, X si XI sub comand'a marelui principe Nicolau operéza la Tirnova si au esmisu ariergard'a preste Balcanu. Corpurile sub comand'a marelui principe mostenitoriu si a marelui principe Nicolau forméza centrulu. Generalulu Krüdener comandéza corpulu IX si are misi'a a operá in Bulgari'a de vestu. Elu forméza aríp'a drépta, a luatú Nicopolea si va asediá Vidinulu. Tóte trupele la unu locu suntú de 320,000 mii soldati, dintre care vre-o 40,000 se mai afla pe pamentu romanescu. Remánu dar' pentru Bulgari'a 280,000, si déca vomu scadea si necombatantii, vre-o 240,000 soldati. 50 mii forméza aríp'a stânga (Dobrugea), 165,000, centrulu (Rusciucu, Ternov'a) si 25,000 aríp'a drépta (Nicopolea).

Turcii au in triungiulu Rusciucu—Turtucaia—Varn'a vre-o 100,000 soldati, in triungiulu Silistria—Madjigde—Varn'a vre-o 50,000 soldati, ér' in aríp'a stânga la Vidinu, Sofi'a, Nis si in strimtorile Balcaniloru cu totulu 70,000 dimpreuna cu trupele din Albani'a. In sferitu la Adrianopole suntú 10,000 soldati. Astfelu tóte trupele turcesci la unu locu suntú de 230,000 soldati intre care 150,000 in cadrilateru. Corpurile din aríp'a stânga (dela Vidinu si Nisiu) au pâna la Ieni—Saghr'a si Tirnov'a cale de 15 dile. Corpulu de Adrianopole intaritu prin trupele turcesci din Muntenegru trebuiescu sa apere acestu orasiu si calea la Constantinopolea. Din trupele din cadrilateru se detaséza vr'o 10,000 soldati pentru fortaretie si lini'a Dunarei astfelu încátu lui Mehemed-Ali nu-i remánu pentru operatiuni, decâtú 100,000, dintre care 20,000 nu suntú combatantii.

Comparendu aceste positiuni si cifre, rezultatulu finalu alu resbelulu din Bulgari'a nu mai póte fi indoelnicu.

In ajunulu luptei ce are sa se dea la Rusciucu, descrierea acestei cetáti si a importantie se din punctu de vedere militarú nu póte fi lipsita de interesu; de acea estragemu dintr'o corespondintia a diuarului „Times“ urmatórele:

Rusciuculu e capital'a yilaetului Bulgariiei dunarene si are in tempu ordinaru, o poporatiune de 10,000 locuitori, compusa in proportiuni aprópe egale de turci, bulgari, evrei si vre-o 8000 straini. Positiunea-i naturala a datu acestui orasiu o mare importantia militara care a crescutu multu in anii din urma prin construirea drumulu de feru Rusciucu—Varn'a. Aperiările lui se compunu dintr'unu zidu incun-

giuratoriú si dintr'o seria de lucrári inaintate despartite. Zidulu de incungiurare face fatia Dunarei si se compune din unu-spre-diece fronturi bastionate cu cortine proportionalu scurte. Siantiuulu are o largime de 50—60 picioie (2 metri 74). Povernisiurile suntú de zidu. Bastioanele suntú armate de câte patru tunuri, intre cari e celu multu unu de calibrú mare.

Lucrările de aperiare incungiura orasiulu si cetatiui'a propriu disa cu unu felu de o a două cingátore, séu semi-cercu, incependu dela Dunare si sfersindu-se la Dunare. Aceste lucrári, afara de Levent-Tabi'a, suntú de pamentu. Ele suntú in numeru de 19, dar' numai optu suntú incungiurate de siantiu si merita numele de lucrári inaintate independinti; celelalte suntú simple redute construite in graba in septamánile din urma, spre a inchide locurile góle dintre intaririle principale.

Positiunea lorú e aprópe acést'a: trei suntú situate intre Dunare si drumulu Rusciucu—Ternov'a si dintre acestea fortulu Carantinei e celu mai insemnatu. O lucrare incungiurata cu siantiu se gasesce pe drumulu sus mentionatu si riulu Lom. Intre acést'a si drumulu Siumlei, pe inaltimile ce se intindu paralelu cu Dunarea, e unu siru de siepte forturi, dintre cari Levent-Tabi'a si Grasn'a suntú cele mai mari si mai de temutu. Intre drumurile cătra Siuml'a si Silistria trei-spre-diece, intre cari cele mai insemnate suntú Ceverli si Bagli-Tabi'a; si in fine, intre Dunare si drumulu Silistrei, suntú siese, intre cari celu mai insemnatu e Maratinu-Tabi'a.

Lucrările isolate suntú armate dupa dimensiunile si importanti'a lorú relativa, dar' nu e nici unulu care sa aiba mai putienu de patru tunuri. Levent-Tabi'a are siepte-spre-diece, intre cari siepte Krupp dintre cari unulu e de unu calibrú de 23 centimetri. Numerulu totale alu tunurilor din positiunile inaintate e de 170, dintre cari 40 au fostú fabricate de Krupp; intre acestea suntú 13 de unu calibrú de 17 centimetri.

Chei'a fortaretiei e la Sary-Bajer pe inaltimea unde e construitu fortulu Levent-Tabi'a. Cándu acésta inaltime va fi perduta, Rusciuculu nu se va mai putea tienea.

Se scie ca Giurgiulu e ciuruitu si derimatu totalu prin bombardarea din lun'a trecuta. Turcii, dupa cum se constata acum, a bombardatu acestu orasiu inofensivu nu din consideratiuni strategice, ci numai din poft'a de isbânda. Eata ce scrie corespondentulu diuarului „Times“, care a asistatu la bombardare:

„Se presinta o cestiune care trebuie sa fia discutata cu franchetia si la care trebuie sa respundemu cu onestitate: turcii, tras'au ei cu sciintia asupr'a casei deasupr'a cári'a fálfaiá drapelulu „Crucei rosii“? Din nefericire pentru omenire, asupr'a acestui punctu nu mai póte fi nici o indoiéla. Spitalulu e la média-di si drapelulu, in totu tempulu bombardárei, a fostú desfasuratu de ventu in unghiu dreptu cu radiele sórelui, drapelulu si edificiulu trebuie prin urmare sa se fi veditu, de óre-ce erá isolatu, si turcii 'lu vedeau de susu in jos, fiindu-ca ocupau o positiune mai inalta.

„Obusele ce l'au isbitu erau ele

retacite, séu tramise din intemplané? Amu numeratu cinci-spre-diece locuri in fatia d'a unde au isbitu bombe intregi. Nici o alta casa, afara de biurulu telegrafulu, n'a fostú lovita atátu de greu. Ce insemnéza acést'a? Rusii dicu ca atátu aici cátu si mai susu pe riu inimicii radica semi-lun'a rosia in locurile unde construiescu baterii pre cari le presupunu ascunse. Adeverulu e ca nu suntú baterii in apropiere de Giurgiu; orasiulu chiaru e cu totulu deschisu si fára lucrári, nici ofensive, nici defensive.

Bateriele rusesci cari bombardéza Rusciuculu erau la o mare distantia de Giurgiu si n'au indreptatu nici o lovitura in contr'a orasiului: acést'a o spunu ofierii si nici unulu din cei ce au observatu lupt'a n'a descoperitu sa se fi trasu vr'o lovitura in acésta directiune.

Déca incepemu prin asemeni fapte la ce vomu ajunge cu tempulu? La selbaticie represalie. Resbelulu e déjà destulu de cruđu in tóte casurile; dar' rusii dorescu a probá ca sciu sa faca resbelu europénu dupa principiile moderne si se marginésca reulu atátu cátu e cu putintia, pentru acei cari suntú siliti a se luptá.

„Amicii turciloru aru trebuí sa incerce a-i convinge ca se gasescu la bar'a Europei, ca ómenii independinti voru insotí armat'a rusa cá corespondinti si voru nará de sicuru adeverulu asiá cum 'lu vedu in tóte dilele.“

Acést'a s'a si facutu: corespondintii cátoru-va diare, presinti la bombardarea Giurgiului au inchieiatu unu procesu, verbale in care constata faptele la cari au fostú marturi oculari, si le dau in judecat'a opiniunei publice europene. Éca acelu procesu verbale:

„La 12/24 Iuniu, in tempulu luptei de artileria ingagiata intre bateriele rusesci asediate afara din orasiu si cele din Rusciucu, două din aceste din urma, cari nu luau directu parte la lupta, s'au pusú sa bombardeze orasiulu, care e fára aperiare si au alesu cá tienta edificiele protegiate de drapelulu „Crucei rosii“, cá gimnasiulu, in care erá instalata o ambulancia si spitalulu orasiului. Prob'a despre acést'a se póte gasi chiaru in urmele ce au lasatu proiectilele turcesci; amu numeratu două-dieci si trei sparturi pe faciada gimnasiului care da spre Dunare; celelalte edificie ce au suferitu mai multu suntú tocmai acelea cari se gasescu in vecinatate. In ceea-lalta directiune, proiectilele au caditu tóte impregiurulu spitalului.

„Observándu in persóna bombardarea in tóta durat'a ei, credemu ca trebuie sa constatámu aceste fapte in presintele procesu verbale si sa le certificámu prin semnaturile nóstre.“

„Nicolau Kazazin, corespondinte alu „Timpulu nou“: Michailu Teodorof corespondinte alu „Gazetei rusesci“; Nemirovici Dantchenken, corespondinte alu „Noului secolu“; Carrick, corespondinte la „Skotsmann“ dela Edimburg, S. Brackenbury, corespondinte militarú alu diuarului „Times“.

In fine, eata ce cetimu in „Le Nord“ asupr'a acestoru fapte:

„Resulta intr'unu modu veditu din tóte aceste estrase imprumutate dela marturi oculari si impartiali, ca turcii fára provocare si fára scopu au bombardatu si distrusu Giurgiulu, orasiu deschisu si inofensivu. In fati'a acestui actu, trebuíá óre sa s'astepte ci-

ne-va cá Rusciuculu sa fia crutiatu? Proiectulu de regulamentu pentru usurile resbelulu, prezentatu in 1874 de cátra guvernulu rusescu, la conferinti'a dela Bruxelles, si in marginile cáruia a declaratú dela inceputulu luptei ca 'si va restringe operatiunile militare, n'a creditu ca póte interdice pe deplinu dreptulu de represalie, nici dreptulu de a bombardá orasielle intarite, escludiendu inse formalu bombardarea orasielorú deschise. Si sa observámu, ca cu tóta mantienerea acestoru triste, dar' necesare rigori, noulu codice rusescu a fostú criticatu cá restringendu prea multu libertatea de atacu si apereiare, si ca n'a fostú ratificatu de guvernele europene. Déca autoritátile turcesci din Rusciucu aru fi avutu cea mai mica grija de a crutiá pe locuitorii orasiului de urmárele flagelului ce ele deslantuiesera asupr'a lorú, nimicu nu le erá mai lesne decâtú de a le insciintá la tempu si de a le asiediá mai departe de batai'a tunului rusescu, de óre ce comunicatiunile erau cu totulu libere. Déca comandantele militarú turcescu nu s'a temutu de a luá asupr'a si, printr'o purtare contraria dreptului gintiloru, respunderea acestoru consecintie desastróse, erá datoriu a veghiá cá poporatiunea civila sa nu suferé celu putienu in siguranti'a-i personala.

Inaintea adunárei generale a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romána si cultur'a poporului románu.

In 5 Augustu st. n. Asociatiunea va tiené la Blasiu a XVI adunare generala. Nu esagerámu, déca in fati'a impregiurárilor actuale dámu acestei adunári o insemnatate fórté mare. La Blasiu se va decide despre sórtea Asociatiunei, ca adeca are ea sa devina o institutiune in folosulu poporului románu, séu are sa remána o formalitate góla fára nici unu folosu practicú. Constatámu cu mare placere, ca dela adunarea din urma tienuta in Sibiu, din diferite pârți s'a incercatu a se dá Asociatiunei nóstre mai multa viétia. Vedemu astadi elaboratu regulamentulu pentru infintiarea sectiunilorú sciéntifice, si regulamentulu pentru realisarea scopului Asociatiunei. Ambele aceste regulamente, déca voru fi primite, voru serví dreptu fundamentu pentru o lucrare seriósá si urmata de rezultate imbucurátore. Deci dela adunarea dela Blasiu va aterná primirea séu respingerea acestoru regulamente, viétia séu mórtéa Asociatiunei.

Inse nu este destulu a creá legi, cáci ele numai pe hártie n'aducú nici unu folosu. Legile nou create trebuie si esecutate. La esecutare se receru barbati, cari nu numai au vointi'a, dar' si capabilitatea de a lucrá. Nici unu omu nu intrunesce atâtea insusiri in sine, cá sa póta pási pe tóte terenele culturai omenesci cu aceeași siguritate. Unulu desvóltá facultátile se mai multu intr'o directiune altii mai multu in alt'a. Deci este folositoriu atátu pentru societate cátu si pentru particulari, déca fia-care se chiama acolo, unde scie si póte lucrá mai bine. De acea nici-odata unu doctoru in drepturi, si fia elu chiaru autoritate in specialitatea sea, nu-lu vomu pune antistele unui — spitalu, cáci cu tóta sciinti'a sea mare, nu va scí sa vindece nici cea mai neinsemnata bóla. De acea,

nici odata, cându vomu voi a construi unu drumu nou in tiéra, nu vomu consultá o comisiune de — filologi. Totu din aceste cause este lucru prea firescu, cá in frunte unei societáti, cari tientesce la progresulu româniloru in cultura si literatura trebuie sa fia unu barbatu literatu, si fiindu-ca Asociatiunea este unic'a societate ce o avem, in fruntea ei trebuie sa stea celu mai insemnatu barbatu literatu, ce-lu avem. Chiemarea presidentulu a unei societáti literare nu este numai a conduce adunările si a trage din cându in cându cu clopotielulu, ci este cu multu mai inalta, adeca a representá in afara cu tóta sciinti'a sea literara societatea. Asemene si comitetulu, care conduce societatea in tóta lucrarea sea, nu póte corespunde, déca este compus de barbati, pentru cari terenulu literaru si culturalu este o terra incognita. De ore-ce trienulu functionarilor Asociatiunei expira cu acestu anu adunarea generala dela Blasiu va avé a alege noi functionari, apelámu la bunulu simtiu alu publiculu si accentuámu in modu deosebitu insemnatatea actulu electoralu. Dorimu, cá interese personale, si „conjuncturile politice“ sa remána cu totul deconsiderate la alegerele noilor functionari ai Asociatiunei si dorimu a vedé la fia-care functionariu alesu insusirile neapertu de lipsa, adeca capabilitatea si vointi'a de a lucrá.

Repetimu, in mânilor adunarei dela Blasiu zace sörtea Asociatiunei.

Câte-va cuvinte asupr'a stărei economice a Bulgariei.

Comerciulu care nu póte prosperá decâtu intr'o tiéra unde agricultur'a si industri'a producu multu, trebuia sa se resimtia de starea de inapoiera a productiunei bulgare. Inainte vreme multu putienu comertiu ce se facea, erá in mân'a turcilor cari paru a avea mai multa aplicare pentru acésta ocupatiune decâtu bulgarii. Cu tóte acestea, de câti-va ani, bulgarii s'au aplicatu la comertiu cu multu succesu; relatiunile lor cu tierile vecine se inmultiescu pe fia-care anu.

Intru câtu privesce cifr'a la care se urca afacerile comerciale pentru Bulgari'a n'amu pututu dobendi nici o informatiune deore-ce in publicatiunile turcesci facute in limb'a franceza cu ocaziunea expozitiunilor internationale, aflámu cifr'a pentru totu imperiulu. Ori-cum aru fi insa, comertiu bulgaru de importatiune si exportatiune nu póte fi intemeiatu, de ore-ce pentru tóta Turci'a se urcă in 1864—1865 la 316,674,700 lei pentru exportatiuni, cifre atâtu de mici pentru unu imperiu atâtu de vastu ca de abia vine cui-v'a a pune temeiu pe densele.

Pána mai acum câtu-va tempu, miscarea comerciala nu numai in Bulgari'a dar' in tóta Turci'a lângediá mai preste totu anulu; comerciantii si fabricantii asteptau tergurile ce se faceau in unele localități preste anu pentru cá sa póta desface marfurile lor. Intre tóte tergurile celu mai vestitu erá acel'a ce se tiené la Usungiov'a tergu cunoscutu si de cátra comerciantii nostri cari, dupa vreme, duceau marfa in acésta localitate. Usungiov'a este unu orasielu cá de trei mii suflete situatu intre Filipopole si Adrianopole. Tergulu se tiene in acésta localitate in lun'a lui Septemvire. Preste cinci-dieci de mii ómeni, bulgari, greci, turci, románi, persani, austriaci, rusi, israeliti se intalneau la acésta epoca in tergu de Usungiov'a. Consulii diferitelor puteri se aflau de fatia pentru a priveghiá la interesele supusiloru respectivi.

Economistulu Blanqui spune, ca l'a impresionatu fórte multu splendorea unor'a dintre comerciantii ce se aflau la acestu tergu insemnatu, si in specialu unu negutiatoriu român care avea o magasiu cu blanarii superioare

in bogatia si asortimentu celoru mai frumoșe stabilimente din Parisu si Londonu. Blanurile sele cari aveau o valóre de preste 1,500,000 lei, erau asiediate intr'unu felu de desagi mari de piele, acoperiti cu capace cá nisce portofoliuri. Economistulu francesu se felițeza despre primirea indatoritóre ce i s'a facutu de negutiatoriu român. Disele lui Blanqui nu ne surprindu, deorece cu totii scimu ca jocari'a nostra se bucurá in trecutu de o reputatiune mare.

Tienuta intr'o stare de inapoiera, cu tóta dorinti'a sea de a merge inainte, Bulgari'a a remasu ore-cum straina de acea suflare care impinge spre progresu tóte popórele crestine. Si cu tóte acestea, nimeni nu póte contestá ca poporulu bulgaru are insusiri pretioșe; ca arde de dorinti'a de a se bucurá de nenumerate conchiste ale civilisatiunei moderne. Norocirea ca provedinti'a pare in fine ca s'a induratu de acésta nenorocita natiune; ca terminulu suferintielor sele s'a sfersitu si o era noua incepe pentru dens'a. Nimeni mai multu decâtu noi románii, nu se bucura de acésta, fiindu ca si noi amu pomenitu dela parintii nostri ce va sa dica a cadea sub jugulu turcescu. Si chiaru pâna astadi, cu tóta autonomi'a de care se bucura tiér'a nostra dupa tractatele incheiate intre domnii románi si sultanii otomani, putiene neajunsuri datorim foște nostre suzerane? Fost'a vre-o ocaziune cându sa póta a ne stá in potriua si a ne umilí, contr'a tuturor drepturilor nostre cá sa nu se folosésca de dens'a? Apoi déca noi cari eram autonomi si ne-amu resimtitu in desvoltarea nostra economica din caus'a indaratniciei Portiei, cum nu s'aru fi resimtitu natiunea bulgara redusa la stare de parte integranta a Turciei? Norocirea ca ór'a emancipárei acestei frumoșe tieri a sunatu, ca in curendu natiunea bulgara, libera si stapána pe sine, va dovedi Europei ca merita o sörte mai fericita decâtu aceea pe care o indura cu atât'a rabdare de suntu atâtea vécuri.

Vorbindu cu persóne de ore-care insemnate científica asupr'a stărei economice a Bulgariei si staruindu in parerea mea ca caus'a stărei de inapoiera a acestei tieri trebuie se imputata dominatiunei turcesci, mi s'a obiectatu ca din contra, turcii nu suntu vinovati in acésta privintia; ca déca populatiunile crestine din imperiulu otomanu nu se afla intr'o positiune inflorita, caus'a suntu ele insile; ca despre partea turcilor puteau sa ajunga la celu mai inaltu gradu de cultura. Ori-ce amu dice pentru intempinarea unei acusatii nemeritate de cátra natiunea bulgara, s'aru putea tacsá de pareri passionate. Pentru acestu sfersitu, preferimu a supune la cunoscinti'a lectorilor nostri parerile ómenilor cari au caletoritu in Turci'a si cari prin natur'a specialitátei lor erau dispusi a judecá lucrurile cu tóta nepartinirea dorita. Intre acesti'a, vomu citá mai întâiu pe ilustrulu economistu Blanqui, care a caletoritu in Bulgari'a pe la anul 1841. Sa nu ni se obiecteze ca de atunci pâna astadi turcii s'au schimbatu, cáci, déca cum-va va fi fostu vre-o schimbare, numai in bine nu s'a facutu. Afara de ore-care mici schimbări, turcii de acum sémena cu cei de acum 40 de ani.

Eata cum ne arata Blanqui in urm'a căroru impregiurări a caletoritu in Bulgari'a:

„Pe la mijloculu anulu 1841, in urm'a ore-căroru esactiuni financiare mai aspre dupa cum se obicinuia, o parte din populatiunile crestine ale Bulgariei se ridicá contr'a turcilor. Acésta miscare, reu combinata, fu nabusita indata de forti'a militara, déca se póte onorá cu asemenea nume, bandede de albanezi pe cari guvernulu Portiei se silí a le napusti asupr'a insurgentiloru. In tempu de mai multe

septamáni, nenorocit'a Bulgaria fu trecuta prin focu si prin sânge de cátra aceste órde selbatice, si sgomotulu despre pustiirile lor resuná indata in tóta Europ'a crestina, ale cárei'a cabinete se concentrasera de curendu intr'unu modu atâtu de invederatu in favórea imperiului otomanu. Franci'a se arata fórte preocupata despre acésta, si cu acésta ocaziune, ilustrulu meu confrate la institutu, domnu Ghizot, ministru alu afacerilor straine, doritoriu de a cunósce adeverat'a stare a lucrurilor, mi facú onóre de a-mi propune sa me ducu a me incredintiá chiaru la fati'a loculu, strabatându Turci'a de Europ'a in cea mai mare a sea lungime, dela Belgradu pâna la Constantinopole.“

Dupa ce Blanqui caletorise dela Belgradu pâna la Nis'a (Nisui), facuse cunoscinti'a Vidinu cu Husein-pasi'a imperturbabilulu distructoru alu ianiceriloru; dupa ce constatase prin elu insusi suferintiele bulgariloru, eata cum se exprimá in momentulu plecárei sele dela Nis'a:

„Europ'a care se intereséza atâtu de multu de caus'a sclaviloru negri, nu scie de ajunsu ca exista la portile sele, si se póte dice in sinulu seu, preste siepte milióne de ómeni crestini cá si noi, cari suntu tratati de cáni in calitatea lor de crestini, de cátra unu guvern, prelânga care tóte puterile crestine au ambasadori acreditati! Europ'a nu scie de ajunsu ca in momentulu de fatia, nu se afla in Turci'a o singura femeia crestina, a cárei onóre sa nu depinda de capritiuulu celui dintâiu musulmanu cáruia va avea nenorocirea sa placa! Europ'a nu scie ca turcii intra cându le place in cas'a unui crestinu, si iau totu ce le convine; ca plângerea este mai primejdioșá decâtu resistenti'a, si ca cele mai simple garantii acordate celui din urma dintre ómeni in tierile cele mai inapoiate, aru fi favori imense pentru Bulgari'a.“

N'amu spusu inca totu, si negresitu ca n'amu vediatu totu. Preste putienu voiu aretá crestini luati cu sil'a si fortiați cu biciulu cá sa-mi tárasca trasur'a fára voi'a mea; voiu descrie comertiu cu sclavele la Constantinopole; amu de complectatu aceste tablouri sinistre.

Pastreze-se imperiulu otomanu, déca menitiunea sea este necesaria pácei Europei; insa administratiunea sea sa fia cu totul reformata pentru onórea nostra de crestini si de popóre civilisate. Regimulu la care suntu supusi bulgarii, este o insulta permanenta pentru guvernele europene, dupa cum erá regimulu pirateriei in Alger, inainte de conchist'a nostra. Unu singuru cuventu aru fi de ajunsu pentru a pune unu sfersitu acestui scandalu: cându 'lu va pronunciá Europ'a? S'a facutu atâtea coalitiuni pentru interresulu politicu, nu s'aru putea ore face un'a si in interesulu umanitátei?“

Inainte de a intrá la Nis'a, orasiu locuitu mai multu de crestini, Blanqui descrie impresiunea ce i-a produsu unu monumentu inaltiatu de turci: „Inainte de a intrá in orasiu, vederea nostra fu intristata prin aspectulu unui monumentu ingrozitoriu, care caracterisá intr'unu modu atâtu de tristu starea sociala a tieriei. Este o piramida quadrungulara trunchiata, in crustata, de trei séu patru mii de hárce (craniuri) de crestini serbi care cadiura intr'o lupta contr'a turciloru in anul 1816, si cu care fanatismulu musulmanu a facutu, chiaru la portile orasiului, acestu trofeu barbaru. Cele patru fetie ale monumentulu sunt acoperite, cá unu mosaicu, de mai multe mii de hárce lipite in zidu, dela temelia pâna la verfu: Pietatea bulgariloru a luatú dejá câte-va sute din aceste hárce pentru a le ingropá; a mai remasu inse fórte multe, de cari se tienu inca vitie de peru pe cari le bate ventulu. Acésta colóna triumfala este demna de unu poporu de cani-

bali; este cu greu de a nu fi cuprinsu de gróza la vederea acestui monumentu. Salutau cu respectu aceste remasitie ale crestinelor morti pentru aperarea patriei si religiunei lor; va veni póte o di, cându chiaru pe loculu unde se afla astadi aceste remasitie profanate, Bulgari'a va inaltia unu templu in memori'a lor.“

La Nis'a facendu cunoscinti'a cu Ismet-pasi'a guvernatoarele localitátei, Blanqui arata cum erau tratati crestinii de acestu reprezentantu alu puterei otomane: „Se aflá in acestu momentu in sal'a de audientia unu nenorocitu raia care venea, presupunu, sa-i céra vre-o favóre séu dreptate. Raiaua se pusese in genunchi dela usia si se tárá astfelu cátra pasi'a care 'lu privea cu unu aeru dispretiutoriu si superatu Óre in virtutea hatischeriffulu de Ghiulhan'a, 'i diseiu, acestu crestinu vine la d-ta táraindu-se pe genunchi? Pasi'a surise cu unu felin de amaraciune si se marginí a-mi respunde: Fia-care tiéra 'si are obiceiurile sele.“

Osman Beiu, guvernatoarele dela Sofi'a, oferi ilustrulu economistu unu spectacolu analogu. Aflându-sela densulu, unu nenorocitu crestinu se infatisiá in genunchi; dupa mai multe salutári indrasni sa dea o petitiune. Dupa ce acestu crestinu asteptá multu tempu, Osman Beiu surprinsu, vedendu petitiunea, o asverlí cu piciorulu strigându, cu tóte ca noi eram de fatia: Ce este? „Ce voiesce acestu cáine?“ N'amu vreme sa me ocupu de trebile sale! si puse sa-lu dea afara pe data. Observându surprinderea mea, Beilu 'mi respunde cu o expresiune de celu mai mare dispretiu: acestu omu este o raia; ore asemenea ómeni aru fi tratati in Franci'a cu mai multa omenia?“ Fia-cine intielege surprinderea lui Blanqui audiendu aceste cuvinte esite din gur'a unui guvernatoarele.

Pornindu dela Adrianopole spre Constantinopole, eata cum se exprima Blanqui asupr'a stărei in care se afla acea localitate: Intre Adrianopole si Khafsa, se afla numai cimitiruri; intre Khafsa si Eski-Baba si Ciatul-Burgas, totu câmpie si pustietate; totu pustietate intre Ciatul-Burgas si Karistiran!

„Este ce-va mai tristu decâtu pusti'a: pe acésta cale fára asemenea intre dóue capitale, suntu nenumerate cimitiruri cari se afla in localități pe unde nu se mai vede nici o locuinta omenesca. Ce insemnéza aceste cimitiruri? De cându suntu infiintiate? Pentru ce ore exista aceste locuri de inmormentare, pe cându nu a mai remasu „nici o urma“ din satele cari le-au procuratu atáti morti? De unde provinu acesti morti? De unde s'au adusu acele mii de petri tumularii, intr'o tiéra unde abia gasesci o petricica pentru a o dá intr'o pasere? Eata contraste cari confunda imaginatiunea, si cestiuni fórte interesante pentru economisti.“

(Va urmă).

Corespondentie particulare ale „Teleg. Rom.“

Lânga Temisiór'a, Iuliu 1877.

(Abusuri). Forulu publicitátei este celu mai puternicu factoru, care condamna ilegalitáțile si concluca la estirparea lor.

Din acestu motivu grabescu a alergá si eu la forulu publicitátei inregistrându unele abusuri bisericesci, care mereu mereu amenintia biserica nostra cu degenerare si regresu in desvoltarea ei.

Afara de Banatu-Comlosiu mai suntu in pártile nostre banatiene si alte comune care de cátra mai marii lor din Aradu se vecséza si maltratéza in totu chipulu prin totu felulu de mijlce, cu desconsiderarea tuturor legiloru nostre bisericesci, intarite de sínóde si congrese.

Cei mai onesti preoti din protopopiatele banatene suferu persecuări crâncene, ba adese-ori chiar și suspendarea de oficiu și beneficiu — cu desconsiderarea § lui 1 din instrucțiunea provisorie care demenda apriatu ca: „nici o persoană supusa jurisdicțiunii bisericești ori școlare nu pôte fi judecata fără încheierea unui procesu disciplinar, cu atât mai puțin pôte fi pedepsită” etc. și apoi plane numai ex presidio; și toate acestea se facu numai pre bas'a denunțatiunilor a unor spioni de profesiune, între care esceleza celu venit aicea din Ardealu, și cărui'a unui i' dicu magnificentie. Pre cându ierasi alții preoti despoiați de idea măriei preoți, acuiasati în diferite timpuri pentru bataie formală avută cu poporenii, și documentată cu martori oculari și cu visum repertum, — protegiati înse de susu, totu-déun'a se absolvéza de crimele comise.

În cele mai multe comune alegerile se fortiéza din Aradu, și recurentii cari nu convinu plăcerii aradane, se intimidéza, ba se și oprescu, a nu recurá.

Se inscenéza în unele comune și chiar deputatiuni spre a escure la Aradu, unde apoi acolo se învatie da pu-tere a caletori chiaru pe banii bisericesci până la Aradu, spre a spriginii și ajutá atare scopu infalibilu tiesutu pe acolo.

În unele comune se face reductie, în unele nu, în altele idrasi se strica chiaru reductia de já odata încheiată, — toate numai asiá dupa cum vine mai bine la socotél'a aradana.

În un'a și aceasi cauza se aducú dóue decisiuni consistoriale, ceea ce se pôte documentá prin acte formale; și déca cutéza atare preotu — citatu ex presidio pe la Aradu — a se provocá sermanulu la statutu și la lege, patiesce numai rusine.

Epistole private dela episcopu sbóra pe la unii și alții — instrumente probate și spioni rafinati, care apoi înzestrati cu putere de susu, punu toate în miscare spre realizarea scopurilor tiesute. Aceste instrumente, și au resplat'a lor buna, căci déca e preotu, tiene dóue parochii cu dóue biserici în dóue diferite comune, cá si d. e. par. Nicolau Petrescu, care cá preotu alesu inca în an. tr. pe parochi'a din Bucovetiu, mai tiene si astadi intrég'a parochia cu pamentu stola și biru, și în comun'a Remetea.

Pe scurtu, totu préintieptulu nostru consistoriu aradanu, se conduce astadi sub popedictia episcopulu de domnii: Popoviciu Deseanu, Babesiu, Vasiciu, și intimulu secretariu Papp Ignatie; ei diregu destinele diecesei dupa drag'a voia a lor. A capite foetet piscis!

Fratiloru comlosieni servésca-le de consolare aceste aci insirate si aduse la forulu publicitatiei, căci acum se potu convinge ca mai au prin Banatu frati de aceasi sorte, cari insetosieza dupa remediu.

Cato preotulu.

De pe tiermulu Crisiului rapede 20 Iuliu stil. nou. 1877.

(Alegerea de protopresviteru în tractulu Pestesului.)

Domnule redactoru! Interesarea ce o manifestati fatia de totu ce e romanescu, me face a sperá, ca corespundintei mele, a cărei'a obiectu este discutarea unei cestiuni de interesu publicu romanescu, i ve-ti dá locu în pretiutulu diurnalu ce redigeati.

Din'a de 29 Iuliu st. v. a. c., în care, dupa unu intervalu de vacantia mai de doi ani, la dorinti'a urgente a credinciosilor, s'a efectuit alegerea de protopopu în tractulu Pestesului, a fostu o di de serbatóre pentru comun'a Tinodu, loculu de alegere. Inca înainte de sosirea tempului prefriptu, desu de diminétia, o multime de ómeni inundau stradele comune, alergându

cátro sânt'a biserica, unde avea a se executá importantulu actu. Er' la ór'a prescisa, largulu dinaintea bisericești imprumutá unu aspectu orasienescu; ici o grupá de alegatori, cari doreau a rubricá voturile lor, mai doreau elit'a intelegintiei magiare din cercu, între care vedemu pe: contele Eugen Zichy dela Lugosiulu de josu, — Hraniczky, Csányi, Dr. Popanek etc.; în numeru considerabilu erá reprezentata clas'a de josu a poporului magiaru din cercu. Curiositatea a atrasu chiaru și pe mai multi frati gr. cat. la acést'a solemnitate. Domnulu comisariu consist. descalecându a fostu intempnatu cu: „sa traiésca”, începutura actului s'a făcutu prin „chiamarea duchului sântu”, executatu sub pontificarea dlui comisariu de 5 preoti, dupa finirea liturghiei dlui comisariu tiene o cuventare ocașionala; testulu acestei cuventări dorere neavendulu la mâna nu sum în placut'a pusețiune a vi-lu putea comunicá, fia-mi permisu înse a observá ca vorbirea dlui comisariu a fostu o privire fugitiva dar' fidelă preste trecutul bisericești nostre, elu a accentuat libéral'a noastră constitutiune, ce avemu de a o multiamu mai înainte de toate Majestátiei Sultaniștii noastre Imperatoru și Regei Franciscu Iosifu I și apoi aceluor barbatu tramisi de provedintia, cari nu au crutiatu ostenele și sacrificii pentru a scapá poporul din robia. între acesti anteluptatori — dice dlui comisariu — „cá unu meteoru lucește pe orizontulu constitutiunii noiștre bisericesci: nemuritorulu Archieppu și Metropolitu Andreiu Siagun'a. — În urmarea acestei'a apoi sinod. prot. elect. constituindu-se se cetescu §§. referitori la actulu alegerei și se propunu de candidati dnii: Teodoru Filipu, actualulu adm. alu tractului și Iosifu Ves'a, preotu în Chisineu și asessoru consist. După scrutiniu și numerarea voturilor se constata: ca dlui Filipu a intrunitu 36, ér' dnulu Ves'a 22 voturi. Votarea s'a efectuitu în cea mai buna ordine și déca dnii óspeti magiari nu aru fi influentiatu în favorulu dlui Filipu rezultatulu nici nu aru fi escitatu banuili. — Chiaru acést'a impregiurare me face in sa observu, ca voturile dlui Filipu au sucursu mai vertosu dela tieranii nostri, usioru de induplecatu și angagiati unu'a sau altu cu domnu, ér' pre dlui Ves'a l'au onoratu cu, încrederea preotimea și laicii pricepatori de lucru. — Cumca dnii nu de flori de cucu au pescuitu pentru dlui Filipu lasu sa mi-o spuna bieti scolari ai tienutulu nostri dela scól'a comunala din Lugosiulu de josu administratu de d-sea și acum din 2 Iuliu a. c. st. n. și cei din Lugosiulu de susu: parochi'a d-sele; acesti nefericiti, cadiuti în victim'a indiferentismulu d-sele adi nu te mai saluta cu buna diu'a ci cu „Jó napot” ast'a sörte li s'aru intentiuni și celorlalte scóle din inspect. dlui Filipu, cari mai toate se afla într'o stare precaria. Dealtmintearea gazetele magiare din Orade, cari într'unu choru cánta osan'a rezultatulu alegerei de protop. din 29/6 st. v. a. c., revérta lumina și facu illusoria ori-ce indoiéla despre adeveratulu planu alu magiariloru din aceste párti facia de totu ce e românescu. Densii nici mai multu nici mai puțin voiescu, decátu nimicirea cu orice pretiu a elementulu românú preponderante; și acestu scopu infernalu speru dloru a-lu realizá cu blânderea nepăsării unoru individi coperi cá dlui Filipu, cari din fric'a de densii și vedu de trebile lor casnice și nu-si framenta capulu a le pune stavila. — Din contra în Ves'a, care în decursu abiá de cincii ani, de cându este preotu și asessoru consist. precum și în calitate de inspector cerc. de scóle, prin infintierea mai multoru scóle și ameliorarea dotatiunii invet. a devenitu unu spine în ochii lor: domnii vedu o stánca neînfrangibila, în care o se poticnéscu nai'a magiarisatória.

Nu multa durere de capu ne cauzezá înse bucuri'a dloru asup'r'a rezultatulu alegerei, de óre-ce ven. consist., ce în sãleguru stat. org. e chematu a decide în meritulu cestiunii respective și a intári pre unulu dintre cei doi candidati, — de-abuia s'ema nu se va lasá condusu de svárcolirile d-loru, ci va procede sine ira et studio conformu intereselor nostre biser. și scol. oferindu acestu onorificu dar' onerosu postu aceluia, care ni-va servi de garantia; ca turm'a nu ne-a deveni pradă lupilor și care va avé curagiulu a alungá pre cei ce aru vrea sa venda pui în sanctuariulu casei domnului!

Scipione.

Ajutoriu pentru râniti.

Continuarea contribuțiilor de bani

pentru ostasii români râniti din Romani'a.

Colect'a IX.

(colectata prin dlu parochu Ioachim Munteanu din Saliste.)

Mari'a St. Banciu	5 fl. cr.
Stanu Banciu	5 „
Paraschiv'a N. Mosor'a	3 „
Nicolau Mosor'a	3 „
Paraschiv'a D. Florianu	5 „
Demetriu Florianu	10 „
Paraschiv'a Maximu	10 „
Ioanu R. Maximu	5 „
Mari'a Zacharia	5 „
Mari'a Bârza	6 „
Demetriu Bârza	5 „
Amali'a Bârza	1 „
Martin'a Cosma Damianu	1 „
Mari'a fi'a lui Iordache Rosc'a	2 „
Adolf Wenrich	1 „
O. N. N.	3 „
Mari'a I. Munteanu	6 „
Nicolae Stefle	5 „
Ioanu Motiu	20 „
Lupeu Blatinu	1 „
Iordache Rosc'a capitanu	5 „
Petru Cergáu	10 „
Dumitru D. Pop'a	8 „
Alessandru Stefle	8 „
Petru Hanciu (Agiu)	10 „
Török Dénes	50 „
Dumitru Pavelu	2 „
Ioanu Hert'a	5 „
Ioanesiu Peligradu	5 „
Dimitrie P. Blatinu	2 „
Nicolau N. Pop'a	5 „
Nicolae Petrutu	1 „
Comana St. Vêlcu	2 „
Dumitru Racuciu	1 „
Petru Hedvig	1 „
Nicolae Hert'a	1 „
Bucuru Comsi'a	10 „
Dimitrie B. Comsi'a	2 „
Nicolae D. Pop'a	1 „
Rachil'a Cifra	1 „
Mari'a N. Nartea	50 „
Nicolae Nartea 4 lei	— „
Parintele Ghermanu Bogdanu din Sibiu	5 „

Sum'a 4 lei — bani 193 fl. —

Transportulu sumei din colect'a VIII: 2288 lei 50 bani 1245 fl. 5 cr.

Sum'a

totala: 2292 lei 50 bani 1438 fl. 5 cr.

(Va urmá.)

Totu-odata observéza subscris'a ca sumele contribuțiilor din list'a VIII publicata în Nr. 54 alu „Teleg. Rom.” s'au colectatu prin dómn'a Agapi'a Drocu din Mercurea.

Sibiu 13/25 Iuliu 1877.

Iudi'a Macellariu
colectanta.

Varietáti.

* Reuniunea sodaliloru români din Sabiu invita cu tota onórea la „Petrecerea cu dantiu” ce se va tiené la 16/28 Iuliu st. n. a. c. în pavilionulu gradin'a Hermann. Inceputulu la 8 óre sér'a.

Pretiuulu intrárei: care se va solvi la cassa, e pentru unu jucatoriu 80 cr., pentru famili'a de 3 membri 1 fl. 50 cr.,

pentru famili'a de mai multi membri 2 fl. iér' pentru domnii juristi și studenti 50 cr. Venitu curatu deslitoru natu în favóre „Reuniunii sodaliloru români din Sabiu.” Oferte mariuimóse se voru primí cu multiamita și se voru publicá pre cale diuaristica.

Sperámu ca publiculu nostru nu va lipsi a participá la acést'a petrecere și a pringí astfelu, incuragiându în fapta progresarea industriei române, care în stadiulu desvóltárei ei de adi are mare lipsa de concursulu și protectiunea publiculu românú.

* (La adres'a jurnalulu „Gazet'a Transilvaniei”). Cetimu în Nr. 52 alu acestui jurnalulu urmátórele: „Noi afláramu dicursulu dlui Cosm'a numai în „Siebenb. Tagblatt,” de unde se pare ca trecú si în altele.”

Onorabil'a nostra colega, care primesc „Teleg. Romanu” în schimb, i place a aflá discursulu deputatulu Cosm'a numai în „Sieb. d. Tagblatt,” desi „Tel. Rom.” a publicatu acestu discursu. Nu ne supera, déca redactiunea „Gazetei” se face a nu ceti „Telegrafulu”, căci pagub'a pôte fi numai a ei. Precum se vede înse „Gaz. Trans.” totusi a mai veditu unde-va si cându-va în alte jurnalulu discursulu dep. Cosm'a, si i se pare ca acolo a trecut din „S. d. T.” De óre-ce alte jurnalulu, afara de „Tel. Rom.” și „S. d. T.” n'a publicatu discursulu deput. Cosm'a, acele jurnalulu, în care a trecut discursulu dep. Cosm'a dupa „S. d. T.” nu potu fi altele decátu singuru numai „Tel. Rom.”

Acum ne permitemu a intrebá pe onorabil'a redactiune a „Gazetei”, cum de ea a aflatu discursulu dep. Cosm'a numai în „Sieb. d. Tag.” pre cându ei i se pare ca alte jurnalulu (rectius „Tel. Rom.”) l'a reproducu dupa „Sieb. d. Tag.” Si apoi cum si esplica onorabil'a nostra colega acést'a reproducere, cându „Tel. Rom.” publica discursulu deput. Cosm'a în nrulu seu din 5 Iuliu st. n. și „S. d. T.” în nrulu seu din 10 Iuliu, adeca 5 dile mai târdiu?

Aceste le constatámu numai în interesulu adeverulu, nu ambitionámu înse a fi citati de „Gazet'a Transilvaniei.”

* In nr. din urma a „Gazetei Trans.” dlui Alexandru Romanu rectifica, ca la banchetu datu de episcopulu Olteanu cu ocașione jubileulu diecesei gr. cath. din Oradea mare d-sea n'a tienutu toastu pentru „armonia între români și unguri”, căci, dice d-sea, „eu n'am batutu campii, ci m'amu tienutu de tem'a ce ni-a statu înainte si amu graitu urmátórele cuvinte:

Ilustrissime domnule Episcópe! Preasânti Parinti! Onorabili domni! „Fericita intemplan'e, ca serbatóre seculara a intemiei diecesei nostre coincide cu jubileulu semiseculare alu episcopatulu S. patriarcululu Romei, Piu IX, capu alu biserice creștine catolice. Duplica e bucuri'a noastră astadi, precum duplica ni-e și serbatóre si legatur'a, ce ne unesc cu biserica Romei: legatur'a credintei si a sângelui.....”

Noi la acestu toastu dicemu: „Sa traiésca leaganulu natiunii nostre!” adeca — nu „Rom'a Papei”, care tiene cu turculu, ci „Rom'a italianiloru”, care tocmai si-a tramisu flot'a la Tarantu, pentru cá în momentul potrivit sa póta numai decátu descalecá pe tiermuri Albaniei și în contielegere cu Rusi'a si Germani'a sa sustiena interesele Italiei fata de slavi și greci, déca se va intemplá impartirea Turciei. Eata, astfelu se implinesce misiunea latina în orientulu european dar' nu prin binecuvantarea armelorur turcesci, si anatemisarea schismaticiloru!

* U. p. A. anuncia ca d. Nicolau Circ'a, fratele profesorulu românú d. Eremi'a Circ'a, este denumitu prefectu în Hârsiov'a (Dobrogi'a) din partea regimulu rusescu.

Locu deschis*).

Gödöllő I. Budapest'a 9/21 Iuliu.

Onorabila redactiune dela „Tel. Rom.“ in Sibiu. De buna sēma prin mână amica mi se tramisera si i primii astadi aici, unde me aflui in retragere, nrii 50 si 52 ai pretiutului dvōstre organu, cu dōue grele atacuri in contr'a mea, 'pentru pretinsele — grele ilegalități si abuzuri, ce a-si fi comisu că mandatariu alu consistoriului aradanu cu ocasiunea alegerei comitetului parochialu si a epitropiei in Banatu-Comlosiu.

Descrierea ce se face actului de sub intrebare, in sine pōrta timbrulu neadeverului, încātu eu sum convinsu, ca nime dintre cei ce cunosc impregiurările, in cari traimu, si me cunosc pre mine, unu cuventu nu va crede din cele insirate. De unde nici nu că de rectificarea sēu dōra combatere, ci curatu numai că de caracterisare 'a cestiunei pentru publiculu nostru in departatu, aflui cu cale a cită căte-va date positive privitoare la lucru, si a ve rogă sa li faceti locu in pretiut-t'a-Vi fōia.

B.-Comlosiulu, comun'a cea mai bogata si cu celu mai lucratoriu si desteptu poporu român in mijloculu Banatului, siepte ani de dile n'a fostu in stare a se regulă dupa statutulu organicu si dōue-dieci si cinci de ani n'a fostu in stare a-si radicā o a dōu'a clasa scolară, ci — pe lānga tōte frumōsele sele capitale si venituri, pre cari le administrau fāra controlu doi cumnati, protopopulu Sierbanu si parochulu Bogdanu, biserica si scōl'a se derimau nereparate de 20 de ani, si dintre 700 de copii, abiă căte 50—100 se indesuiau intr'o biata clasa, devenita mai la urma pe mână unui bietu invetiatoriu dintre cei mai slabi! Tōte sfortiările autorității bisericesci-scolare, cinci comisiuni emise din partea consistoriului, n'au folositu chiaru nimic'a! Disarmoni'a, frecările si conflictele scandalōse intre poporu si între protopopulu si cumnatu-seu Bogdanu, ambii spriginiti de dominiu si pe semne si de guvernii, ajunsesera de proverbiu!

Atunci, ne mai sciindu ce sa faca in perplesitatea sea Consistoriulu, a rogatu pe subscrisulu, sa iese cu asesorele-referente consistorialu parintele Schelejanu afara si sa incerce a vindecă reulu. Resultatulu a fostu ca s'a alesu unu comitetu dintre cei mai onorabili locuitori si un'a epitropia, ce representā o avere de peste 100,000 fl.; si s'a lūatu din mânăle parintelui Bogdanu avere miscatōria bisericesca in valōre de 24,000 fl.; si s'a deschisu numai decātu o a dōu'a clasa scolară, si in celu mai scurtu tempu s'a reparatu s. biserica, amenintata de a se derimā si s'a adaptatu edificiele scolari pentru trei clase si locuintie pe sēm'a a trei docenti, si astfelu in putiene luni B.-Comlosiulu deveni in privinti'a scōlei si biserice — prim'a comuna in diecese; ér' inalt'a stapanire politica a tiei, dupa cum vedu din tonulu hartlieloru ei de ingerintia, stā sa plesnēca de necasu, ca — i s'a smulsu din mână sigur'a ocașiune de a redicā in B.-Comlosiu, pe spesele poporului nostru, o mare scōla comunala, dupa chipulu si asemenarea sea!

Facutu-s'au deci prin ómenii parintiloru Sierbanu si Bogdanu, slugile si contractualistii dominali, plansori preste plansori la Ministeriu, Episcopia, Metropolia; esit'au investigatiuni preste investigatiuni: dar' — nici nelegalitate, nici dauna pentru biserica si scōla nu s'a potutu adeverī, ci — din contra, totu mereu s'au descoperitu abuzurile numitiloru domni cumnati, din care cauza mai la urma, precum audu, parintele Bogdanu si fu suspinsu dela oficiu si beneficiu.

Dēca atacatorii mei in „Telegr. Rom.“ se provōca la jalbele loru, eu me provocu la actele si investigatiunile si decisiunile oficiali.

Este lucru de totu naturalu in acēsta amata patria a nōstra ungurēscă, ca ori unde prin concurenti'a lui Babesiu se descoperu si se frēca bine cei fāra de lege, acēsti'a — dēca de jă nu suntu, iute se facu slugile stapanirei si atacatori aprigi ai lui Babesiu. Unii pre acēsta cale, prin acēsta manopera au reesitu; mai multi inse in butulu protectiunei mai inalte, au remasu — batuti de Ddieu!

Asiā sa ni ajute Atotu puterniculu, domniloru atacatori, precum vorbimu adevēru si facemu dreptate si iubimu poporulu!..*)

V. Babesiu.

*) Amu datu locu acēstei scrisori, de si nu combate intru nimicu cele raportate de corespondentulu nostru din B. Comlosiu. Noi, pāna ce avemu de o parte resignatiunea d. Babesiu, iēr' de alta parte subscrisile a 280 poporeni din B. Comlosiu, sustienemu corespondinti'a din cestiune in totu cuprinsulu ei.

Red.

Burs'a de Vien'a.

Din 13/25 Iuliu 1877.

Metalicele 5%	62 30
Imprumutulu nat. 5% (argintu)	67 50
Imprumut. de statu din 1860	74 50
Actiuni de banca	114 —
Actiuni de creditu	796 —
London	154 30
Oblig. de desdaunare Unguresci	124 20
„ „ „ Temisorene	74 —
„ „ „ Ardelenesci	74 —
„ „ „ Croato-slavone	73 75
Argintu	109 10
Galbinu	5 92
Napoleonu d'auru (poli)	9 89 1/2
Valut'a nōua imperiale germāna	60 95

Nr. 84/1877.

Concursu.

Pentru ocuparea unui postu de invetiatoriu la scōl'a normala capitala gr. or. din Saliste, se escrie prin acēst'a concursu cu terminulu pāna la 15 Augustu a. c. st. n.

Salariulu anualu pentru acēstu postu este 350 fl. v. a.

Cei ce dorescu a ocupā acēstu postu sa-si indrepte suplicele loru instruite conformu statut. organicu si legiloru scolari, la prea onor. ppresbiteru dlu Ioanu Hanni'a in Sibiu.

Saliste in 7/19 Iuliu 1877.

Comitetulu parochialu gr. or. in contielegere cu par. ppresbiteru.

1—3

Concursu.

Pentru ocuparea duoru posturi de invetiatoriu la scōl'a normale capitale din Sebesiu, se escrie prin acēst'a concursu pāna in 31 Iuliu a. c. st. v.

Emolumentele impreunate cu acēste posturi suntu: 300 fl. v. a. anualu, cari se solvescu in rate lunare, si quartiru liberu; iēr' dupa doi ani de servitiu va cresce lēf'a cu 50 fl. v. a.

Doritorii de a ocupā acēste posturi, au a-si asterne suplicele loru instruite in sensulu statutulu organicu, pāna la terminulu disu, onoratu-lui domnu ppresbiteru Ioanu Tipeiu in Sebesiu, si a documentā, ca au absolvatu celu putienu siese clase gimnasiale si cursulu teologicu.

S. Sebesiu, in 2 Iuliu 1877.

Comitetulu parochiale, in contielegere cu protopresbiterulu tractuale.

1—3

Nr. 27.

Concursu.

Pentru ocuparea postulului preotiescu in vacant'a parochia gr. or. a

Carcedii (Kertsed) de clas'a a III-a ppresbiteratulu Turdei, se escrie concursu.

Cu acēstu postu este impreunatu venitulu urmatoriu: casa parochiala cu alte edificii necesare, gradina tienatōre de dens'a, cimiteriulu jumetate cu pomi, trei pamenturi aratōre de 20 ferdele semanatura de tōmna, — fenatiu de 2 cara de fēnu, un'a via, dela 36 familii căte dōue ferdele bucate in jumetate grāu si cucuruzu, — stol'a epitrafirulu indatinata.

Doritorii de a ocupā acēsta parochia suntu poftiti a-si asterne concursule sele, in sensulu stat. organicu, pāna in 6 Augustu a. c. cātra sinodulu parochialu, si a le tramite subscrisulu pāna la terminulu prefipitu.

Agarbiciu, 1 Iuliu 1877.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Simeonu Popu Moldovanu, m/p. ppresbiteru.

2—3

Nr. 155.

Concursu.

Cu concessiunea Preamaritului consistoriu archidiecesanu din 26 Maiu a. c. Nr. 356 B. — pentru ocuparea postulului de capelanu lānga betrānulu si neputinciosulu parochu Leontie Puscariu, in parochia de clas'a II-a gr. or. din Poian'a-marului, protopresbiteratulu tractulu Fagarasiului I. se escrie prin acēst'a concursu cu terminu pāna la 6 Augustu a. c.

Emolumentele impreunate cu susu aretatulu postu de capelanu suntu: a trei'a parte din tōte venitele proprii ale susu mentionatulu parochu.

Concurrentii au de a tramite subscrisulu suplicele loru instruite in sensulu statutulu organicu si conformu dispositiuniloru sinodulu archidiecesanu din 1873 pentru regularea parochieloru.

Fagarasiu, 22 Iuniu 1877.

In contielegere cu comitetulu parochialu respectiv.

Petru Popescu, m. p. protopopu gr. or.

3—3

Nr. 121 — 1877.

Concursu.

Pentru intregirea parochiei vacante de a III clasa Cristuru, ppresbiteratulu Devei, se escrie concursu pāna la 31 Iuliu a. c. st. v.

Emolumentele impreunate cu postulu de parochu suntu: quartiru naturalu cu gradina si super-edificate economice, pre lānga ferdela de 20 cupe si venitele stolari dela 100 familii, si folosirea unoru locuri parte aratōrie parte fenatiu, ori apoi quartirulu si 300 fl. v. a. in bani, fāra alte emolumente.

Concurrentii voru avē a-si presentā suplicele loru instruite in sensulu statutulu organicu la subsemnatulu oficiu ppresbiteralu pāna in terminulu de mai susu.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Ioanu Papiu m. p. protopresbiteru.

3—3

Nr. 124 — 1877.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante Marcosiu de clas'a III, ppresbiteratulu Heghigului se escrie concursu pāna la 6 Augustu a. c.

Emolumentele suntu:

- dela 160 familii căte o ferdela cucuruzu desfacutu;
- veniturile stolari usuate;
- lemnele de focu necesarii din padurea comunala;

d) 4 jugere pamentu aratoriu, 2 fenatiu; in fine

e) casa parochiala, siura, grajdu, gradina de pomi si legumi.

Tōte computate laolalta dau sum'a de 400 fl. v. a. Doritorii de a ocupā acēsta parochia suntu avisati, că recursele loru instruate in sensulu stat. org. sa le astērna pāna la terminulu susu indicatu sinodulu parochialu prin oficiulu ppresbiteralu respectiv. Concurrentii cu o calificatiune mai superiōra voru fi preferiti.

Elōpatacu, 1 Iuliu 1877.

In contielegere cu respectivulu comitetu parochiale.

Ioanu Mog'a m. p. adm. prot.

3—3

Nr. 79 — 1877.

Concursu.

Pentru ocuparea definitiva a statiunei invetiatoresci in comun'a Gustiritia lānga Sibiu, se deschide prin acēst'a concursu pāna in 27 Augustu a. c.

Emolumentele suntu:

- 140 fl. v. a. dela poporu.
- Folosirea a dōue delnitie de curechiu si a unei gradinutie in curtea scōlei.
- Cuartiru liberu in zidirea scōlei si lemnele necesarii pentru incalditu.

Concurrentii, pedagogi absoluti cu esamenu de calificatiune, concursule scrisu cu mână loru propria, si provideute cu documentele recerute, sa se adreseze la oficiulu protopresbiterale subscrisu.

Sibiu, 1 Iuliu 1877.

Oficiulu ppresbiteralu gr. or. alu tracului Sibiuului I, in contielegere cu comitetulu parochiale.

Ioanu Hanni'a, protopopu.

3—3

Nr. pr. 149. — 1877.

Edictu.

Savu Forgaci din Feleagu protopresbiteratulu „Palosiu“, — casatoritu in Sasu-chisu cu Ann'a Aldea de aci, ambii gr. or. parasindu-si pe numit'a sea socia de cinci ani cu necredintia, si nesciindu se loculu ubicatiunei lui, dēca mai este in viētia, — se provōca prin acēst'a a se presentā la subsemnatulu scaunu protopresbiterale, — căci la din contra dupa espirarea terminulu ordinatu de lege de unu anu si o di dela dat'a de josu se va aduce decisiunea in procesulu matrimoniale, incaminatu de muierea sea, si in absentia lui.

Sighisiōr'a 20 Iuniu 1877 v.

Scaunulu ppresu gr. or. alu tract. „Sighisiōr'a“.

Zacharia Boiu, protopopu

3—3

Edictu.

Ioanu Ber'a, de religiunea gr. or. din Sebesiulu de josu, parasindu-si pe legiuit'a sea sotia Mari'a de 14 ani cu necredintia si nesciindu-se unde se afla si dēca mai traiesce, se provōca prin acēst'a a se infatisiā la subsemnatulu scaunu ppterale, căci la din contra dupa trecerea unui anu si o di dela dat'a de josu, se va aduce sentintia in procesulu matrimonialu, urditu de muierea sea, si in absentia lui.

Sibiu 7 Iuniu 1877.

Scaunulu ppterale gr. or. tract. II alu Sibiuului.

I. Popescu, protop.

3—3